

Polskie Towarzystwo
Ochrony Ptaków jest
organizacją pozarządową
założoną w 1985 r. Główny
nacisk w swojej działalności
kładzie na ochronę terenów
podmokłych, siedlisk wielu cennych
gatunków fauny i flory.

**Chronimy cietrzewie,
bo warto!**

Podjęmowane działania to m.in.:

- czynna ochrona terenów wodno-błotnych,
- wykup i dzierżawa gruntów w ważnych
ostojach roślin i zwierząt,
- propagowanie ekstensywnego rolnictwa,
- uczestniczenie w działaniach prawnych
chroniących ptaki i ich miejsca występowania,
- prowadzenie badań naukowych,
  - edukacja ekologiczna.

Rysunki: Marek Kołodziejczyk
Tekst: Maria Potocka, Mariusz Rostkowski

**Polskie Towarzystwo
Ochrony Ptaków**
ul. Ciepła 17, 15-471 Białystok
sekretariat@ptop.org.pl
tel./fax 85 664 22 55
www.ptop.org.pl

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA
EUROPEJSKA

Cietrzew *Tetrao tetrix*

Samiec cietrzewia

Samiec cietrzewia, zwany kogutem ma pióra czarne z granatowym połyskiem. Pokrywy podogonowe są białe, podobnie jak lusterka i pręgi na skrzydłach. Nad okiem umiejscowiony jest fragment niecierzonej skóry, tworzący tak zwaną różę, która w okresie toków silnie pęcznieje. Sterówki są charakterystycznie wygięte, nadając nastroszonemu ogonowi kształt liry.

Samica cietrzewia

Samica zwana kurą lub cieciorką jest znacznie mniejsza od samca. Ubarwienie piór jest koloru rdzawego, złotobrazowego z wyraźnym srebrnoszarym, falistym wzorem. Braw jest wąska a ogon lekko wcięty.

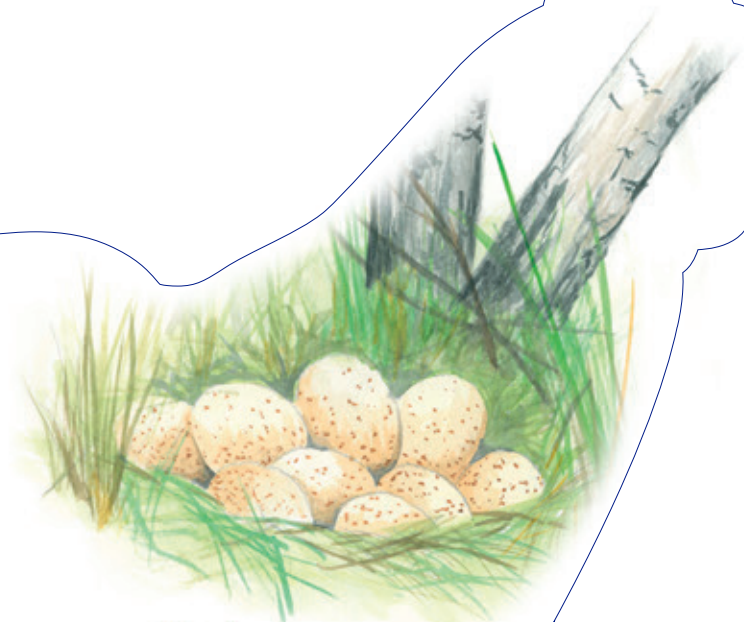

Pisklę

Pisklęta okryte są puchem w tonacji od szarozółtego (brzuch) do rudobrazowego (grzbiet). Dziób piskląt jest brunatnoszary. Grzbiet, barki i skrzydła są rdzawobrazowe z ciemnobrazowymi paskami i plamkami, pierś lekko ruda. Nogi obrosnięte delikatnym, białożółtym puchem. Palce i pazury żółtoróżowe.

Gniazdo

Samice zakładają starannie ukryte gniazdo na ziemi, wyścielają je trawą, mchem i własnymi piórkami. W kwietniu i maju kury znoszą w nich zwykle 7-10 szarozółtych, mocno plamkowanych jaj, które następnie przez około cztery tygodnie wytrwale wysiadują.

Toki

Wiosną ptaki gromadzą się o świcie w miejscach zwanych tokowiskami. Na otwartych terenach koguty walczą pomiędzy sobą, strosząc pióra i bulgocząc konkurując o względy cieciorzek.

Do głównych zagrożeń powodujących spadek liczebności cietrzewia należą:

- zmniejszanie się powierzchni odpowiednich biotopów, wskutek osuszania torfowisk, zalesiania powierzchni śródlęśnych i intensyfikacji rolnictwa,
- presja ze strony drapieżników, tj. lis, jenot, kuna, norka amerykańska i kruk,
- zmiany klimatyczne, widoczne w postaci ochłodzenia późnowiosennego oraz intensywnych opadów deszczu w maju i czerwcu.